

**Sprawozdanie za 2016 rok z realizacji
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
dla miasta Wałbrzycha**

W okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej realizował poradnictwo z zakresu pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom w trzech rejonach miasta:

- w Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Mickiewicza 26 – zatrudnionych było 5 pracowników, w tym 4 pedagogów i terapeuta uzależnień
- w Centrum Integracji Rodziny przy ul. Grota Roweckiego 3 – zatrudnionych było 5 pracowników, w tym 3 psychologów, pedagog i terapeuta uzależnień
- w Integracyjnym domu dla Bezdomnych przy ul. Pocztovej 22 - zatrudniony specjalista.

Obecnie, w Dziale zatrudnionych jest 9 osób – 5 pedagogów, 3 psychologów i terapeuta uzależnień.

W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku pracownicy Działu udzielili 2049 porad 980 osobom. Porady dotyczyły:

- **kryzysów psychiatrycznych:**

- problemu uzależnienia od alkoholu - 614 porad dla 349 osób
- problemu uzależnienia od narkotyków – 232 porad dla 40 osób
- współuzależnienia - 25 porad dla 10 osób
- zaburzeń psychicznych – 67 porad dla 27 osób

- **kryzysów rodzinnych:**

- przemocy w rodzinie:
- osoby zagrożone bądź dotknięte przemocą w rodzinie - 138 porad dla 61 osób
- osoby stosujące przemoc – 19 porad dla 16 osób
- problemów wychowawczych – 328 porad dla 148 osób
- problemów rodzinnych – 303 porady dla 138 osób
- problem edukacyjny – 19 porad dla 12 osób
- problemów zdrowotnych – 60 porad dla 18 osób
- niezaradności życiowej – 54 porady dla 42 osób

- **kryzysów psychospołecznych:**

- bezdomności – 14 porad dla 6 osób
- bezrobocia – 176 porad dla 113 osób

- **innych**

- interwencji kryzysowej – 129 porad
- 546 porad telefonicznych (telefony zaufania).

Ponadto pracownicy Działu:

- uczestniczyli w 191 posiedzeniach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy,
- uczestniczyli w dyżurach w Prokuraturze Rejonowej w ramach „ Tygodnia pomocy ofiarom przestępstw”,
- w dyżurach z Integracyjnym Domem dla Bezdomnych przy ul. Ogrodowej 2a – Monika Wójtowicz, Rafał Skrzyński, Kaja Szwałgier, Urszula Podgórska, Joanna Zarzycka – Żyła, Anna Smolan - Karczewska - pełnili dyżury udzielając pomocy i wsparcia psychologicznego, rozwiązując konflikty, prowadząc grupę edukacyjną dla rodziców oraz motywacyjną dla osób nadużywających alkoholu,
- współpracowali z instytucjami:
 - uczestnicząc w spotkaniach z przedstawicielami instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, narkomanii i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym SOWiK, Straż Miejska, Policja,
 - Powiatowym Urzędem Pracy i Klubem Pracy OHP w ramach realizacji zadań związanych z Klubem Integracji Społecznej i Programem Aktywizacji i Integracji,
 - Szkołami podstawowymi, gimnazjalnymi, ponadgimnazjalnymi i średnimi oraz przedszkolami w ramach realizacji kampanii społecznych i programów edukacyjnych, wymiana informacji i współpraca w związku z podejmowaniem interwencji,
 - Zespołami Kuratorskiej Służby Sądowej w formie indywidualnych spotkań dotyczących podopiecznych,
 - Placówką Wsparcia Dziennego w ramach realizacji działań środowiskowych, wsparcia w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych,
 - pracownikami socjalni, asystentami rodziny, pieczę zastępczą w ramach interwencji w środowisku, indywidualnych spotkań dotyczących podopiecznych, szkolenia, warsztaty, opinie, diagnozy.

W ramach prowadzonej współpracy w siedzibach Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej odbywały się:

- spotkania grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- spotkania informacyjne dla kandydatów na rodziny zastępcze
- spotkania Partnerstwa Lokalnego dla dzielnicy Śródmieście „EπCentrum”
- szkolenia i superwizje
- spotkania seniorów, organizacji pozarządowych,

W ramach realizacji zadań były prowadzone:

- **Grupy motywacyjne dla osób nadużywających alkoholu**

Celem prowadzonych działań była edukacja i weryfikacja wiedzy w zakresie mechanizmów uzależnień, poznanie przyczyn i mechanizmów uzależnienia od alkoholu, identyfikacja objawów uzależnienia, nauka radzenia sobie z głodem alkoholowym, motywowanie do utrzymania abstynencji, nauka asertywnego odmawiania, uświadamianie potrzeby wsparcia oraz budowanie motywacji do podjęcia leczenia.

W omawianym okresie sprawozdawczym grupy motywacyjne odbywały się w:

- Centrum Integracji Rodziny - 18 spotkań, w których wzięło udział 14 osoby
- Centrum Aktywności Lokalnej – 99 spotkań, w których wzięło udział 147 osób
- Integracyjnym Domu dla Bezdomnych - 58 spotkań, w których wzięło udział 126 osób.
- Integracyjny Dom dla Bezdomnych, ul. Ogrodowa 2a - 4 spotkania dla 6 uczestników

Łącznie przeprowadzono 179 spotkań dla 293 osób.

- **Grupa motywacyjna dla osób wspólnie zamieszkujących z osobami z problemem alkoholowym**

Celem grupy było nabycie świadomości swojego funkcjonowania. Program warsztatu pilotażowy, weryfikowany i elastyczny na proces grupy, spotkania w budynku Centrum Aktywności Lokalnej, liczba spotkań 9 dla 4 odbiorców. Zajęcia odbywały się od stycznia do kwietnia 2016 roku, kontynuacja wsparcia na życzenie klienta w formie konsultacji indywidualnych. W spotkaniach uczestniczyły tylko kobiety.

- **Warsztaty udoskonalające współpracę**

Zajęcia miały formę warsztatową i były oparte na realnych przykładach zaburzeń współpracy podawanych przez samych uczestników – mieszkańców Integracyjnego Domu dla Bezdomnych, filia dla rodzin z dziećmi, przy ul. Ogrodowej 2a. Poprzez moderowaną dyskusję oraz udział w przygotowanych ćwiczeniach, uczestnicy mieli okazję nabyć i wzmocnić swoje kompetencje w zakresie współpracy, zwłaszcza w kontekście współdziałania w obecnym miejscu pobytu. Zajęcia odbywały się w pierwszej połowie 2016 roku. Odbyły się 6 spotkań dla 11 osób.

- **Grupa rozwojowa dla kobiet**

Wzmacniająca grupa rozwojowa prowadzona metodą warsztatową, dla bezdomnych kobiet mieszkających na terenie Integracyjnego Domu dla Bezdomnych, przy ul. Ogrodowej 2a. Podczas zajęć uczestniczki przyglądały się sobie, ćwiczyły umiejętności psychospołeczne, zdobywały wiedzę psychologiczną, uzyskiwały wsparcie, dowiedziały się, czym jest poczucie własnej wartości, przyjrzały się własnym zaletom i sukcesom, wzmacniały wiarę we własne możliwości, zastanawiały się jak żyć bardziej świadomie i aktywnie, poznały sposoby radzenia sobie z wewnętrznym krytykiem, uczyły się poskramiać negatywne myśli, doceniały własną wyjątkowość tworząc mapę marzeń, tworzyły spójne cele i zamieniały w plany działań. Zajęcia odbywały się w pierwszej połowie 2016 roku. Odbyło się 11 spotkań dla 15 kobiet.

- **Edukacja profilaktyczna**

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej skierował do wałbrzyskich szkół ofertę następujących zajęć edukacyjnych:
- „Cięża bez alkoholu”

Celem działań edukacyjnych kierowanych do młodzieży wałbrzyskich szkół było uświadomienie szkodliwego wpływu alkoholu na dziecko w okresie prenatalnym oraz skutków picia alkoholu w ciąży, motywowanie do abstynencji w okresie ciąży, dostarczenie materiałów informacyjnych na temat FAS i FAE. Zajęcia prowadzono w oparciu o materiały przygotowane przez Państwową Agencję rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W zajęciach wzięli udział uczniowie Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zespołu Szkół Specjalnych, PSP nr 28, PG nr 1, PG nr 6, PG nr 7, Zespołu Szkół nr 5, I LO. Łącznie w zajęciach udział wzięło 441 uczniów.

- Kampania „Alkohol niszczy”

W trakcie warsztatów uczestnicy zapoznali się ze szkodliwym wpływem alkoholu na organizm człowieka, poznali normy spożywania alkoholu dla kobiet i mężczyzn.

Odbyło się 8 spotkań dla 133 uczniów z Zespołu Szkół nr 5 i 3 spotkania dla 64 uczniów z Gimnazjum nr 6

- Warsztaty informacyjno–edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień (uzależnienie od środków psychoaktywnych, komputera, internetu, gier komputerowych, telefonów komórkowych, zakupów, hazardu itp.). Celem prowadzonych zajęć było dostarczenie wiedzy teoretycznej z zakresu uzależnień behawioralnych, specyfiki rozwoju uzależnień behawioralnych, identyfikowania objawów uzależnienia, formy pomocy udzielanej osobom uzależnionym. W zajęciach wzięli udział uczniowie: PSP nr 23, Zespołu Szkół Integracyjnych, Zespołu Szkół nr 2. Łączna liczba uczniów biorących udział w warsztatach to 338 osób.

- Warsztaty „Zdrowie psychiczne – uzależnienia – depresja wśród młodzieży”

W warsztatach uczestniczyło około 100 nauczycieli z Zespołu Szkół nr 5 w Wałbrzychu

- Kampania „Przeciw Pijanym Kierowcom”

W okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej realizował kampanię Przeciw Pijanym Kierowcom, której celem było przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców na drogach, zwiększenie świadomości na temat wpływu alkoholu na zdolności kierowania pojazdami a przede wszystkim ukształtowanie krytycznej postawy wobec prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu. Osoby uczestniczące w szkoleniu uzyskały wiadomości oraz nabyły wiedzę, umiejętności i zachowania umożliwiające bezpieczne kierowanie pojazdem, dotyczące między innymi wpływu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu na funkcje percepcyjne, podejmowane decyzje, czas reakcji lub zmianę zachowania kierującego pojazdem. W warsztatach wzięło udział 685 uczniów z Zespołu Szkół nr 1 w Wałbrzychu. Kampania realizowana była również podczas wszystkich działań środowiskowych i festynów z udziałem pracowników działu.

- Program edukacyjny „Zaburzenia odżywiania”

Zaburzenia odżywiania należą do zachowań ryzykownych niosących negatywne skutki dla zdrowia fizycznego i psychicznego człowieka. Celem warsztatów była edukacja i zwiększenie świadomości związanych z zaburzeniami odżywiania wśród młodych ludzi. W warsztatach wzięło udział 486 uczniów z Zespołu Szkół nr 1 w Wałbrzychu.

- I Konferencja „Pokolenie Facebooka”

Konferencja odbyła się w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Angelusa Silesiusa

w Wałbrzychu dla około 100 uczestników. Terapeuta uzależnień działu zapoznał

odbiorców

z tematyką i specyfiką uzależnień behawioralnych opierając się na prezentacji multimedialnej, której treść zawierała charakterystykę uzależnienia od komputera, hazardu, gier i zakupów.

- Szkolenie dla asystentów rodziny MOPS z zakresu wiedzy na temat problemu alkoholowego i pracy z trudnym klientem - odbyły się dwa - 10 godzinne spotkania

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 261 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu i naruszających zasady współżycia społecznego. Składane wnioski w równych częściach pochodziły od osób prywatnych, najczęściej rodzin i bliskich osób nadużywających alkoholu, Policji, MOPSu oraz od kuratorów sądowych.

W wymienionym okresie odbyło się 24 posiedzenia robocze zespołu do spraw opiniowania i kierowania na leczenie odwykowe, na które wysłano 513 wezwań (osoby są wzywane 2 – 3 razy). Wśród osób, z którymi przeprowadzono rozmowy 70 osób wyraziło zgodę na podjęcie terapii, do udziału w grupie motywacyjnej skierowano 4 osoby, 5 osób wyraziło zgodę na podjęcia leczenia odwykowego w Czarnym Borze, 70 osób skierowano do Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień, 57 sprawy umorzono z uwagi na wiek, stan zdrowia, zgon, ukończoną terapię, brak adresu, opinię biegłych dotyczącą osoby zgłoszonej, 156 osób skierowano na badanie lekarskie celem określenia ewentualnego uzależnienia od alkoholu. W wyniku przeprowadzonych postępowań sporządzono 149 wniosków do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu o wydanie postanowienia zobowiązującego do leczenia odwykowego.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych aktywnie współpracowała z Sądem Rejonowym w Wałbrzychu, z Przychodnią Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień w Wałbrzychu w zakresie kontroli uczestnictwa w terapii odwykowej osób skierowanych do Przychodni w rezultacie przeprowadzanych rozmów motywujących. Równie istotna była ścisła współpraca z Komisariatami Policji znajdującymi się na terenie miasta Wałbrzycha. Dzielnicy z Komisariatów Policji sporządzali na wniosek Komisji wywiady środowiskowe dotyczące osób, wobec których złożono wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe. Pozytywnie układa się współpraca z Prokuraturą Rejonową w Wałbrzychu i z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Do MKRPA zgłosili się członkowie rodzin lub z otoczenia osób uzależnionych od alkoholu korzystając z wsparcia merytorycznego pracownika komisji. Łącznie po pomoc zgłosiło się 254 osób. Otrzymywały one zarówno pełną informację o możliwych do uzyskania formach pomocy (pomoc terapeutyczna i psychologiczna specjalistów MOPS, grupy dla współuzależnionych w CAL i PZPiTU), jak i wsparcie w postaci rozmów psychologicznych, informacji drukowanych, pomocy w uzyskaniu miejsca w szpitalu na oddziale odwykowym. Wiele z tych osób powracało wielokrotnie do Komisji w trudnych dla siebie chwilach.

Osoby uzależnione zwracające się do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o informację o możliwościach leczenia były wyczerpująco informowane

o miejscach, w których mogą podjąć leczenie. Kilkanaście osób, wobec których nie wpłynęły wnioski o objęcie leczeniem odwykowym, zostało umieszczonych na oddziałach odwykowych poza kolejnością, przy pomocy Komisji.

W 2016 roku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 172 wnioski w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Wałbrzych, z tego 35 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, a 137 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

Inne działania Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej:

Klub Seniora „Wisienki”

W Centrum Aktywności Lokalnej od poniedziałku do piątku, według ustalonego harmonogramu prowadzono zajęcia dla Klubu Seniora „Wisienki”:

Warsztaty komputerowe - w ramach zajęć seniorzy byli szkoleni w zakresie obsługi komputera PC, urządzeń peryferyjnych typu: drukarka, masowe urządzenia magazynujące pamięci przenośne. Warsztaty obejmowały naukę aktywnego tworzenia i opracowywania dokumentów tekstowych, tworzenie tabel w programie Microsoft Word, przyswajanie podstawowych mechanizmów aktywności w sieci internetowej (założenie poczty e-mail czy profilu na portalach społecznościowych). Zajęcia komputerowe umożliwiły również seniorom rozwój własnych zainteresowań i

zdolności, poszerzenie wiedzy i odkrywanie własnych możliwości. W okresie od 02.01.2016r. do 31.12.2016r. odbyło się 25 zajęć warsztatowych.

Rękodzieło – seniorzy podczas zajęć tworzyli w sposób nieprzemysłowy prace z wełny, rysunek na szkle, prace z ramą, wyszywanie, malowanie obrazów, tworzenie dekoracyjnych broszek. W okresie od 02.01.2016r. do 31.12.2016r. odbyło się 42 spotkania

Gimnastyka umysłu – czyli jak uczyć się szybciej i osiągnąć lepszy efekt. Seniorzy mieli możliwość rozwiązywania zagadek logicznych, technik zapamiętywania, tworzenie sieci skojarzeniowych, stymulowanie umysłu, prawidłowy relaks i umiejętności koncentracji. W okresie od 02.01.2016r. do 31.12.2016r. odbyło się 8 zajęć warsztatowych

Nordic Walking – seniorzy poznają zalety chodzenia z kijami. Nordic Walking, to bardzo atrakcyjna forma aktywności ruchowej. W okresie od 02.01.2016r. do 31.12.2016r. odbyło się 7 zajęć

Warsztaty fotograficzne - warsztaty pomagają rozwinąć wyobraźnię i kreatywność. Uczestnicy uczą się jak prawidłowo komponować zdjęcia, w jakim planie umieścić obiekt. Poznają techniczne aspekty wykonywania zdjęć. Zajęcia dostosowane są dla osób, które chcą poznać podstawy fotografii. W okresie od 02.01.2016r do 31.12.2016r. odbyło się 10 zajęć.

Zajęcia integracyjne–zajęcia mają na celu integrację seniorów poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego przy grach stolikowych, łamigłówkach, krzyżówkach oraz na wycieczkach. W okresie od 02.01.2016r. do 30.12.2016r. odbyło się 38 spotkań.

Klub Seniora „Wisienki” uczestniczył w działaniach dotyczących Organizowania Społeczności Lokalnej i integracji z mieszkańcami dzielnicy Śródmieście poprzez uczestnictwo w: Festiwalu Podwórek, Dniu życzliwości, Happeningu „ Marsz do wiosny”, Poczęstunku Wielkanocnym, Senioraliach, Wieczery Wigilijnej.

Ponadto w okresie sprawozdawczym seniorzy uczestniczyli w 2 wycieczkach wyjazdowych do Arboretum w Wojśławicach oraz Jugowic, a także mieli okazję zwiedzić Palmiarnię w Lubiechowie i Słoneczną Polanę w Szczawnie Zdroju. Seniorzy brali również udział w projekcie „Pamiętaj o mnie”, zorganizowanym przez Teatr Lalki i Aktora w Wałbrzychu. W okresie od IX do XII/ 2016r. uczestniczyli w projekcie, który realizowany był przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych – „ Aktywny Senior – Aktywna Społeczność”. W ramach projektu mieli możliwość wyjścia

do miejsc kultury tj. teatr, kino, brali udział w koncertach i kabaretach oraz wycieczkach z przewodnikiem, a także korzystali z bezpłatnych zajęć na basenie.

Wolontariat

Na terenie Centrum Aktywności Lokalnej był prowadzony wolontariat. 12 - wolontariuszy świadczyło pomoc na rzecz podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej m. in. : opiekowali się osobami starszymi i rodzinami – pomagali w robieniu zakupów, w dotarciu do lekarza, prowadzili rozmowy wspierając, pomagali rodzinom

w opiece nad dziećmi, udzielali korepetycji dzieciom i młodzieży, a także współprowadzili grupy dla rodziców. Uczestniczyli i współorganizowali Festiwal Podwórek . Wspierali także Placówkę Wsparcia Dziennego poprzez pomoc dzieciom i młodzieży w odrabianiu lekcji, organizację zabaw oraz pomoc w organizacji lokalnych imprez.

4.11.2016 roku, w Galerii Victoria wspólnie z Dolnośląskim Centrum Wolontariatu zorganizowane zostały I Wałbrzyskie Targi Wolontariatu, w których uczestniczyli przedstawiciele instytucji i organizacji: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówka Wsparcia Dziennego, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Hufiec ZHP Ziemi Wałbrzyskiej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Fundacja - Wrocławskie Hospicjum dla dzieci, Stowarzyszenie Odra Niemen, Polski Związek Niewidomych, Klub Ośmiu, Fundacji na Tak, Szkoła Podstawowa nr 15.

Organizowanie Społeczności Lokalnej:

Konkurs „Kolorowe Podwórka”

Pracownik Centrum Aktywności Lokalnej był odpowiedzialny za przygotowanie działań środowiskowych dla mieszkańców Śródmieścia, w formie konkursu pn. „Kolorowe podwórka”. Do współpracy w realizacji konkursu włączyli się Partnerzy: Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Rada Wspólnoty Samorządowej Śródmieście, Placówka Wsparcia Dziennego, Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej, pracownicy socjalni ZPS 5, Biblioteka pod Atlantami, MZB – BOK Śródmieście oraz stowarzyszenie O!kultura. W czerwcu 2016 roku do konkursu przystąpiło 3 podwórka skupione przy ul: Pługa – Konopnickiej, Zajączka i Al. Wyzwolenia. Do zadań konkursowych, oprócz uporządkowania i zagospodarowania

najbliższego otoczenia, poprzez sadzenie drobnych krzewów i kwiatów, wygospodarowania terenu zabaw dla dzieci i miejsca spotkań dla sąsiadów, były plakaty i zabawy związane z tematyką profilaktyczną, działania animacyjne, gry i zabawy ruchowe oraz przygotowanie opowieści dotyczącej ulicy- podwórka w przyszłości. Nowością było przygotowanie produktu lokalnego w postaci oraz nadanie drugiego życia krzesłu.

Festiwal Podwórek

Podsumowaniem konkursu „Kolorowe Podwórka” był piknik rodzinny, który odbył się 19 czerwca 2016 roku pod nazwą „ V Festiwal Podwórek” na pasażu między ul. Zajączka i Słowackiego. Powyższe działanie zostało przygotowane we współpracy Partnerów oraz mieszkańców biorących udział w konkursie Kolorowe Podwórka. Honorowy patronat nad przedsięwzięciem objął Prezydent Miasta – Roman Szelemej. Podczas Festiwalu zostały podsumowane i nagrodzone inicjatywy obywatelskie mieszkańców dzielnicy Śródmieście, związane z zagospodarowaniem i poprawą estetyki najbliższego otoczenia, zaprezentowały się dzieci i młodzież z Placówki Wsparcia Dziennego, miasto w punkcie, czyli bliski kontakt z kulturą, poprzez udział w warsztatach ceramicznych, garncarskich, rękodzielniczych oraz tworzenie rybek do akwarium, które stanęło w miejscu dawnego sklepu rybnego. Produkt lokalny można było skosztować, za okazaniem talonu, w Kawiarence Zajączka. Odbyły się gry, zabawy i konkursy profilaktyczne dotyczące przeciwdziałania narkomanii dla dzieci i ich rodzin, występy artystyczne Zespołu Pieśni i Tańca „ Brave Kids” oraz wystąpił zespół „uElektro Górale”. Festiwal Podwórek jest kontynuacją działań poprojektowych oraz ściśle związany z działaniami rewitalizacji społecznej mieszkańców Śródmieścia, będącej jednym z priorytetowych obszarów działalności miasta Wałbrzycha.

Partnerstwo Lokalne na rzecz mieszkańców Śródmieścia

Pracownicy Centrum Aktywności Lokalnej są zaangażowani w realizację działań Partnerstwa Lokalnego, które zostało zawiązane 12 grudnia 2011 roku. Celem Partnerstwa jest: angażowanie się w rozwój dzielnicy, integracja i aktywizacja mieszkańców oraz promocja instytucji skupionych wokół Śródmieścia.

W 2016 roku zorganizowano 9 spotkań instytucjami zaangażowanymi w Partnerstwo Lokalne, w których brali udział liderzy – mieszkańcy z ul. Zajączka, Pługa i al. Wyzwolenia. Ich celem była współpraca, aktywizacja i integracja mieszkańców Śródmieścia oraz podejmowanie działań na rzecz przywrócenia dzielnicy funkcji centrum miasta. Odbyły się: Dzień Życzliwości, IV Happening „ Marsz do wiosny”,

Śniadanie Wielkanocne, Dzień Dziecka, Konkurs „Kolorowe Podwórka”, Festiwal Podwórek, Święto pieczonego ziemniaka, Zabawa Mikołajkowa, Łańcuch Bożonarodzeniowy i Spotkanie wigilijne.

Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowaniu i podtrzymywaniu umiejętności w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Podstawowym celem prowadzenia Klubu Integracji Społecznej jest świadczenie takich usług, które wpisują się w pojęcie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Uczestnicy zajęć w Klubie Integracji Społecznej, to przede wszystkim osoby zaliczane do takich grup ryzyka:

- bezdomni, realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uzależnieni od alkoholu,
- uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających,
- chorzy psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego
- długotrwale bezrobotni, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwolnieni z zakładów karnych, mający trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,

Klub Integracji Społecznej działający przy MOPS w Wałbrzychu realizuje usługi m. in. poprzez organizowanie różnego typu zajęć. W 2016 roku powyższe cele realizowane były poprzez współpracę z:

- Powiatowym Urzędem Pracy w Wałbrzychu, który świadczył na podstawie porozumienia, bezpłatne usługi poprzez doradcę zawodowego PUP na rzecz członków KIS w formie indywidualnych spotkań.

- Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w Wałbrzychu świadczącym specjalistyczne, bezpłatne usługi przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej na rzecz członków KIS w formie warsztatów grupowych oraz zajęć aktywizacyjnych przygotowujących osoby bezrobotne i poszukujące pracy do samodzielnego poruszania się po rynku pracy oraz podjęcia zatrudnienia.
- Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej OHP, dzięki któremu uczestnicy bezpłatnie mogą skorzystać z porad doradców zawodowych, wziąć udział w warsztatach aktywizacji zawodowej, planowania ścieżki kariery zawodowej, orientacji zawodowej, jak również zostać poddani testom predyspozycji zawodowych.
- Klubem Pracy OHP, dzięki współpracy z którym klubowicze mogą nieodpłatnie korzystać z wszelkich form pomocy grupowej i indywidualnej, a w szczególności wziąć udział w warsztatach aktywnego poszukiwania pracy, których celem jest nabycie umiejętności efektywnego poruszania się po rynku pracy.
- Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, dzięki której uczestnicy zostali edukowani z zakresu higieny osobistej, zdrowego stylu życia i odżywiania, chorób zakaźnych oraz uzależnień.

Uczestnicy KIS, biorą udział w programie, opracowanym na podstawie indywidualnej diagnozy, dostosowanym do potrzeb i problemów jej odbiorców. Cykl zajęć w którym biorą udział członkowie trwa 6 miesięcy, a klubowicze spotykają się 3 razy w tygodniu po ok. 2-3 godziny. Zgodnie z założeniem KIS na każdy miesiąc opracowany jest szczegółowy harmonogram zajęć obejmujący zagadnienia z reintegracji społecznej i zawodowej.

W I edycji trwającej od 23.10.2015r. do 25.04.2016r. w Klubie Integracji Społecznej łącznie wzięło udział 32 osoby, z których 6 osób uzyskało zaświadczenie uczestnictwa w zajęciach KIS.

W II edycji trwającej od 07.10. 2016r. do 07.04.2017r. udział wzięło 22 osoby, aktualnie uczęszcza 12 osób.

W okresie od 02.01.2016r. do dnia 31.12.2016r. do Klubu Integracji Społecznej zostało skierowanych przez pracowników MOPS 40 osób z czego 34 osoby zgłosiły się do Centrum Aktywności Lokalnej w celu przeprowadzenia diagnozy 12 osób nie kwalifikowało się do udziału w zajęciach. Osoby zgłaszające się do Klubu Integracji

Spółecznej to głównie osoby bezrobotne, z dużym poczuciem niskiej wartości oraz brakiem wiary we własne możliwości .

Uczestnicy Klubu Integracji Społecznej w okresie sprawozdawczym mieli możliwość skorzystania z zakresu:

Reintegracji Zawodowej

Warsztaty komputerowe – w ramach zajęć uczestnicy byli szkoleni w zakresie obsługi komputera PC, urządzeń peryferyjnych typu: drukarka, masowe urządzenia magazynujące pamięci przenośne. Warsztaty obejmowały naukę aktywnego tworzenia i opracowywania dokumentów tekstowych (CV, list motywacyjny), tworzenie tabel w programie Microsoft Word, przyswajanie podstawowych mechanizmów aktywności w sieci internetowej (założenie poczty e- mail czy profilu na portalach społecznościowych, umożliwiającym aktywne poszukiwanie pracy za pośrednictwem sieci Internet. Zajęcia komputerowe umożliwiły również uczestnikom rozwój własnych zainteresowań i zdolności, poszerzenie wiedzy i odkrywanie własnych możliwości.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 12 zajęć warsztatowych dla osób biorących udział

w I edycji , dla II edycji także zaplanowano 12 spotkań.

Zajęcia warsztatowe z zakresu aktywizacji zawodowej - prowadzone przez doradcę zawodowego z Centrum Integracji i Planowania Kariery Zawodowej - Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy . W trakcie spotkań uczestnicy poznali podstawowe zagadnienia dotyczące rynku pracy i mechanizmy, które nami rządzą. Dokonali analizy lokalnego rynku pracy, określili swoją sylwetkę zawodową oraz dokonali bilansu swoich słabych i mocnych stron. W trakcie zajęć dopasowali swoje kwalifikacje, umiejętności oraz predyspozycje do ofert rynku pracy, podejmowali decyzje dotyczące swojej przyszłości zawodowej oraz nabywali wiedzę i umiejętności z zakresu technik i metod poszukiwania pracy.

W I edycji odbyło się 7 spotkań aktywizacyjnych, natomiast w II edycji dotychczas odbyły się 4 spotkania aktywizacyjne.

Zajęcia warsztatowe z doradcą zawodowym Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej Ochotniczego Hufca Pracy – w ramach zajęć uczestnicy uzyskali najistotniejsze podstawy niezbędne do skompletowania poprawnej dokumentacji aplikacyjnej. Pracownik centrum pani Iwona Figzał przekazała uczestnikom niezbędną wiedzę dotyczącą informacji o rynku pracy

i możliwościach zdobywania kwalifikacji zawodowych, uczestnicy skompletowali dokumenty aplikacyjne oraz przeanalizowali swoje niepowodzenia w poszukiwaniach pracy.

W I edycji odbyło się 12 spotkań, natomiast w II edycji dotychczas odbyło się 7 spotkań. Indywidualne spotkania z zakresu reintegracji zawodowej prowadzone przez doradcę zawodowego Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.

W I edycji odbyło się 6 spotkań, podczas których doradca zawodowy przyjął po 6 osób.

W II edycji dotychczas odbyły się 3 spotkania w których doradca przyjął po 6 osób

Zajęcia z zakresu reintegracji społecznej obejmowały:

Trening umiejętności społecznych – mający na celu określenie czynników motywujących

w życiu codziennym oraz przeszkód na drodze do własnego zmotywowania. Pozyskania lub wzmocnienia poczucia wpływu na swoje funkcjonowanie.

W I edycji odbyło się 12 spotkań, natomiast w II edycji dotychczas odbyły się 9 spotkań

Trening asertywności – na zajęciach uczestnicy ćwiczą wyrażanie uczuć, poglądów, postawi w sposób bezpośredni i stanowczy, szanując opinie i prawa innych osób.

Poprzez ćwiczenia ucząc się odmawiania bez poczucia winy i burzenia relacji oraz radzenia sobie z presją i naciskami.

W I edycji odbyło się 12 spotkań, natomiast w II edycji dotychczas 5 spotkań

Zajęcia integracyjne – mające na celu integrację grupy poprzez lepsze poznanie siebie nawzajem oraz budowanie wzajemnego zaufania.

W I edycji odbyły się 3 razy zajęcia integracyjne, w II edycji dotychczas odbyło się 1 spotkanie.

Zajęcia rozwojowe – mające na celu wszechstronne rozwijanie umiejętności oraz zainteresowań. Uczestnicy mieli możliwość poznania sztuki origami, malowania portretów

i pejzaży oraz technikę zdobienia metodą decoupage.

W I edycji odbyły się 3 spotkania,

Zajęcia uspołeczniające pn. „Kultura dla wszystkich” – mające na celu ułatwienie dostępu do oferty teatru, kina oraz wydarzeń kulturalnych w Wałbrzychu.

Uczestnicy I edycji mieli możliwość wyjścia do Aqua Zdroju na koncert zespołu „IRA”.

Grupa samopomocowa – w zakresie prowadzenia tej grupy realizator nastawiony był na omawianie indywidualnych studiów przypadku i wiążące się z tym wzajemne

wspieranie uczestników poprzez wymianę doświadczeń i wspólne propozycje rozwiązywania poszczególnych problemów. Dodatkowo grupa wzajemnego wsparcia bardzo czynnie włączała się dyskusje dotyczące bezrobocia, aktywizacji zawodowej i barier utrudniających podjęcie zatrudnienia. Uczestnicy w trakcie trwania zajęć musieli nauczyć się eksponować

znaczenie i wagę życiowych doświadczeń, wykształcić umiejętność filtrowania przyswajanych treści i praktycznie wykorzystywać zdobytą wiedzę.

W I edycji 3 spotkania, II edycja – zaplanowane jest 5 spotkań.

Zajęcia informacyjno – edukacyjne z przedstawicielami sanepidu dot. higieny osobistej, uzależnień tj. nikotynizm oraz chorób wektorowych.

W I edycji odbyły się 3 spotkania oraz dla II edycji zaplanowano 3 spotkania.

Filmoteka – czyli alternatywne spędzanie czasu wolnego .

W I edycji odbyły się 1 spotkanie, w II edycji zaplanowano 3 spotkania

Ponadto uczestnicy mają do dyspozycji zaplecze komputerowe z dostępem do Internetu, telewizor wraz z podłączeniem DVD, niezbędne materiały pomocnicze, a także możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym poradnictwo:

- psychologiczne
- terapeutyczne
- pedagogiczne

Program Aktywizacji i Integracji

Program Aktywizacji i Integracji to dodatkowe możliwości aktywizacji osób, które utraciły możliwość podjęcia pracy z powodu długiego okresu przebywania w bezrobociu, często połączonego z brakiem kwalifikacji i deficytami utrudniającymi funkcjonowanie w środowisku pracy. Program Aktywizacji i Integracji (PAI) ma pomóc osobą najbardziej oddalonym na rynku pracy, którym należy pomóc również w problemach rodzinnych, środowiskowych czy prawnych, a nie jedynie przedstawić ofertę pracy.

Do udziału w Programie Aktywizacji i Integracji są kierowani bezrobotni, dla których jest ustalony profil pomocy III, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujących kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. W pierwszej kolejności objęci PAI zostają bezrobotni którzy spełniają łącznie następujące warunki: korzystają ze świadczeń pomocy

społecznej, objęci zostali przez MOPS kontraktem socjalnym, PUP ustalił dla nich profil III.

CELE PROGRAMU:

- Rozwinięcie lub wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej i społecznej osób i rodzin
- Zapobieganie procesom wykluczenia społecznego
- Podwyższenie jakości życia
- Podniesienie samodzielności w funkcjonowaniu rodzinnym i społecznym
- Przywrócenie możliwości lub zdolności uzyskania zatrudnienia lub innej formy aktywności zawodowej lub edukacyjnej.

Program Aktywizacji i Integracji realizowany był przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Wałbrzychu i trwał dla każdej edycji 9 tygodni od 25.04.2016r. do 24.06.2016r. oraz od 12.09.2016r. do 11.11.2016r. W każdej edycji realizowane były działania :

- grupowe zajęcia warsztatowe, grupowe poradnictwo specjalistyczne – 50 godzin w okresie realizacji programu

- indywidualne poradnictwo specjalistyczne z psychologiem w wymiarze 30 godzin w trakcie realizacji programu dla każdego uczestnika

Każdy uczestnik realizował swoje zadania według indywidualnego harmonogramu zawierającego opis działania, dni i wymiar czasu realizacji zajęć. Łącznie dla jednego uczestnika 80 godzin wsparcia w ciągu realizacji programu.

Program składał się z dwóch bloków działań:

Blok Aktywizacji – w ramach którego PUP udzielił bezrobotnym uczestnikom wsparcia polegającego na przygotowaniu uczestników do lepszego radzenia sobie na rynku pracy

i skierował na podstawie porozumienia do wykonywania prac społecznie-użytecznych. Blok aktywizacji obejmował 10 godzin tygodniowo prac społecznie – użytecznych w takich instytucjach jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w tym Centrum Aktywności Lokalnej oraz Centrum Integracji Rodziny, Zespół Szkół nr. 7, Zespół Szkół Specjalnych Zawodowych , Zakład Aktywizacji Zawodowej, Zarząd Dróg Komunikacji i Utrzymania Miasta.

Blok Integracji – w ramach którego uczestnicy objęci zostali przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej specjalistycznymi warsztatami grupowymi oraz indywidualnym

poradnictwem specjalistycznym. Blok integracji składał się z 10 godzin zajęć warsztatowych w ciągu tygodnia i obejmował takie zajęcia jak:

Trening umiejętności i kompetencji społecznych mający na celu określenie czynników motywujących w życiu codziennym oraz przeszkód do własnego zmotywowania. Pozyskania lub wzmocnienia poczucia wpływu na swoje funkcjonowanie.

Trening Asertywności na zajęciach uczestnicy ćwiczyli wyrażanie uczuć, poglądów postaw w sposób bezpośredni i stanowczy, szanując opinie i prawa innych osób. Poprzez ćwiczenia uczyli się odmawiania bez poczucia winy i burzenia relacji oraz radzenia sobie z presją i naciskami.

Indywidualne poradnictwo specjalistyczne polegało na opracowaniu celów osobistych uczestników. Postawieniu diagnozy pod kątem innych rodzajów wsparcia (pedagogiczne, dot. uzależnień), konsultację w problemach środowiska rodzinnego (konflikty, problemy wychowawcze, przemoc), praca nad zbudowaniem lub zwiększeniem motywacji do podejmowania działań.

Warsztaty z doradcą zawodowym Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej Ochotniczego Hufca Pracy – w ramach zajęć uczestnicy uzyskali najistotniejsze podstawy niezbędne do skompletowania poprawnej dokumentacji. Pracownik Centrum pani Iwona Figzał przekazała uczestnikom niezbędną wiedzę dotyczącą informacji o rynku pracy i możliwości zdobywania kwalifikacji zawodowych. Uczestnicy skompletowali dokumenty aplikacyjne oraz przeanalizowali swoje niepowodzenia w poszukiwaniu pracy.

Warsztaty komputerowe - w ramach zajęć uczestnicy byli szkoleni w zakresie obsługi komputera PC, urządzeń peryferyjnych typu: drukarka, masowe urządzenia magazynujące pamięci przenośne. Warsztaty obejmowały naukę aktywnego tworzenia i opracowywania dokumentów tekstowych (CV, list motywacyjny), tworzenie tabel w programie Microsoft Word, przyswajanie podstawowych mechanizmów aktywności w sieci internetowej (założenie poczty e-mail czy profilu na portalach społecznościowych, umożliwiających aktywne poszukiwanie pracy za pośrednictwem sieci Internet. Zajęcia komputerowe umożliwiły również uczestnikom rozwój własnych zainteresowań i zdolności, poszerzenie wiedzy i odkrywanie własnych możliwości.

Program Aktywizacji i Integracji finansowany był ze środków Funduszu Pracy oraz budżetu gminy. Do programu Aktywizacji i Integracji przystąpiło łącznie 20 osób, z których 18 uzyskało zaświadczenie ukończenia programu.

Edycja I 24.04.2016r. – 24.06.2016r. – uczestnictwo rozpoczęło 10 osób, ukończyło 9

Edycja II 12.09.2016r. – 11.11.2016r. - uczestnictwo rozpoczęło 10 osób, ukończyło 9

Sprawozdanie za 2016 rok realizacji Programu przeciwdziałania narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na lata 2016- 2020

W ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w pierwszym półroczu 2016 roku prowadzono:

- **Punkt Konsultacyjny Dla Rodziców Dzieci Uzależnionych i Sięgających Po Środki Odurzające prowadzony w centrum Integracji Rodziny.**

Główne cele pracy punktu:

- pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z narkotykami,
- udzielanie wsparcia,
- dostarczenie wiedzy na temat uzależnienia,
- dostarczenie wiedzy na temat rodzaju narkotyków, działania i ich szkodliwości,
- dostarczenie wiedzy na temat rozpoznawania objawów świadczących
- używaniu środków odurzających,
- dostarczenie wiedzy i pomoc w interwencji wobec osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami,
- budowanie motywacji do podjęcia leczenia,
- kierowanie i pomoc w znalezieniu ośrodka resocjalizacji.
- pomoc osobom współuzależnionym i funkcjonującym w otoczeniu osób
- używających substancji psychoaktywnych.

Odbiorcy zadania:

- rodzice i opiekunowie dzieci uzależnionych i sięgających po środki odurzające,
- młodzież uzależniona i sięgająca po środki odurzające,
- pedagodzy szkolni,
- kuratorzy,

- straż miejska,
- policja.

Liczba osób, które skorzystały z konsultacji – 20 osób, w tym 6 rodziców i 14 osób z młodzieży. Łącznie udzielono 56 porad. 4 osoby zostały skierowane na detoks, natomiast

7 osób zostało skierowanych do Ośrodków po detoksie.

- **Grupa motywacyjna dla osób z problemem uzależnienia od narkotyków.**

Celem grupy była nauka oraz udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu problemów życia codziennego bez stosowania używek, motywowanie do podejmowania konstruktywnych rozwiązań sytuacji problemowych oraz nauka nawiązywania i podtrzymywania relacji z osobami utrzymującymi abstynencję. Grupa ma charakter zamknięty. Uczestnictwo w grupie poprzedzone było konsultacją z terapeutą uzależnień, aby terapeuta mógł zdecydować o najbardziej optymalnej formie wsparcia dla klienta. Omawiane były zagadnienia związane z uzależnieniem, mechanizmami uzależnienia, objawami chorobowymi. Ponadto uczestnicy mieli możliwość zweryfikowania swojej wiedzy na temat unikania wyzwalaczy, czy zapobiegania pojawieniu się nawrotów choroby. Po zakończeniu cyklu 14 spotkań, uczestnik kierowany był na spotkanie indywidualne z terapeutą prowadzącym, aby zweryfikować zmiany i ustalić dalsze działania mające na celu podtrzymywanie zachowań abstynenckich. Po zakończeniu spotkania wystawiane było zaświadczenie o przebiegu spotkań.

Omawiana tematyka na grupie:

1. Budowanie grupy
2. Autodiagnoza - ja narkoman
3. Zyski i straty wynikające z "brania"
4. Moje uzależnienie - objawy
5. Fazy rozwoju uzależnienia
6. Głody narkotykowe
7. Nawroty w uzależnieniu
8. Wyzwalacze wew. i zew.
9. Mechanizmy uzależnienia - film dokumentalny
10. Nałogowe regulowanie uczuć
11. System Iluzji i zaprzeczenia
12. Rozproszone Ja

13. Droga do zdrowienia - budowanie sieci wsparcia
14. Zalecenia dla zdrowiejących narkomanów/ osób chcących trwać w trzeźwości.
O odbyło się 9 spotkań grupy, w której wzięło udział 10 osób.

- **Działania profilaktyczne:**

- Kampania „Narkotyki? To mnie nie kręci” i „Dopalacze wróciły”.

Program zajęć obejmował podział i rodzaje narkotyków, wpływ substancji psychoaktywnych na organizm, czynniki sprzyjające uzależnieniom, kto może się uzależnić, rozwój uzależnienia, profilaktyka I i II rzędowa, miejsca gdzie można otrzymać wsparcie. Celem spotkań było przybliżenie tematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych. Propagowanie funkcjonowania bez sięgania po sięganie substancje oraz zwiększenie świadomości wśród uczestników zajęć. Podczas zajęć dostarczono wiedzy na temat rozpoznawania objawów świadczących o używaniu środków odurzających, poinformowano o konsekwencjach wynikających z sięgania po substancje psychoaktywne.

Uczestnikami zajęć było 468 uczniów z: PSP nr 2, PSP nr 21, PSP nr 26, PSP nr 37, PG nr 3, PG nr 7, ZS nr 5.

Kampania „Nie piję, nie biorę, nie palę”

Kampania kierowana do uczniów szkół gimnazjalnych z terenu Wałbrzycha. Główną częścią kampanii był konkurs dla uczniów polegający na przygotowaniu autorskiego materiału audiowizualnego dotyczącego promocji zdrowego stylu życia ze szczególnym wskazaniem na szkodliwy wpływ używek (alkohol, papierosy, narkotyki). Spośród nadesłanych prac wyłoniono jedną zwycięską, której autorzy otrzymali nagrody podczas spotkania podsumowującego kampanię w Centrum Integracji Rodziny w Wałbrzychu, podczas którego dla uczestników przygotowano pokaz wygranych prac, poczęstunek oraz występ amatorskiego teatru. Kampania realizowana jest również poprzez przygotowanie materiałów promocyjnych (smyczy, długopisów, kubków, kalendarzy), które podczas prowadzenia warsztatów w szkołach, czy działań środowiskowych, rozdawane są ich uczestnikom.

Kampania „Dealerom mówię nie !”

Kampania kierowana do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu Wałbrzycha.

W ramach kampanii zorganizowano konkurs dla uczniów na przygotowanie w pełni autorskiego filmu lub prezentacji multimedialnej poruszającej tematykę szkodliwego wpływu środków psychoaktywnych oraz zjawiska dystrybucji narkotyków wśród nieletnich. Zespoły odpowiedzialne za przygotowanie dwóch zwycięskich prac nagrodzono podczas spotkania podsumowującego kampanię w Centrum Integracji Rodziny w Wałbrzychu. Podczas spotkania podsumowującego kampanię, oprócz wręczenia nagród, przygotowano również pokaz wygranych prac, poczęstunek oraz występ amatorskiego teatru.

Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł”

Kampania Zachowaj Trzeźwy Umysł jest najbardziej rozpoznawalną kampanią profilaktyczno-edukacyjną realizowaną przez szkoły w całej Polsce. Gmina Wałbrzych od wielu lat bierze aktywny udział w kampanii. Podsumowanie kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł 2016 roku odbyło się dnia 14.12.2016 roku na terenie Centrum Integracji Rodziny.

W trakcie podsumowania kampanii nastąpiło uroczyste wręczenia nagród laureatom. To jedyna taka kampania profilaktyczna w Polsce gdzie nagradzane jest zaangażowanie

i własna inicjatywa uczniów. Kampania jednocześnie edukuje poprzez ulotki, plakaty oraz wspiera pracę nauczycieli poprzez scenariusze zajęć profilaktycznych. Głównym hasłem tegorocznej kampanii było hasło: „Dobra opieka – udany start w dorosłość”. Wręczono

6 nagród uczniom szkół wałbrzyskich, którzy wzięli udział w konkursie plastyczno-literackim pt. „Pod dobrą opieką.” Nagrodzeni uczniowie są z PSP nr 28 oraz PG nr 7. W kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł 2016 roku wzięły aktywny udział szkoły, które to prowadziły na terenie swojej placówki działania dotyczące kampanii: PSP nr 28, PSP Nr 2, PSP NR 6, PSP NR 21, PSP NR 37, PSP NR 23, PSP NR 30, PSP NR 17, PSP NR 5, PSP NR 15, Pub. Gim. NR 6, Pub. Gim. NR 7, Gminny Zespół Szkół Nr3.

Celem kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł jest promowanie zdrowego stylu życia

i wskazywanie atrakcyjnych zachowań jako alternatywy wobec patologii, uzależnień oraz przemocy, kształtowanie postaw asertywnych wobec nałogów poprzez aktywność

fizyczną

i społeczna oraz promowanie zdrowego stylu życia w swoim środowisku. W ramach przyjętych zadań w w/w szkołach odbywały się zajęcia warsztatowe, konkursy plastyczne, konkursy literackie, konkursy dot. kultury fizycznej oraz zajęcia profilaktyczno-wychowawcze. W trakcie trwania kampanii w szkołach rozdawano materiały dot. kampanii, szkoły zostały oplakatowane, rozdawano ulotki uczniom oraz rodzicom. Na spotkaniach z rodzicami również promowano cele kampanii. W każdej szkole odbyło się szereg pogadań, prelekcji i zajęć, rozmów indywidualnych i z zespołem klasowym oraz z rodzicami na temat szkodliwości środków psychoaktywnych. W szkołach odbywały się festyny z okazji Dnia Dziecka, podczas którego propagowano zdrowy tryb życia i aktywny wypoczynek bez używek. W poszczególnych szkołach w realizację kampanii byli zaangażowani wychowawcy klas, nauczyciele oraz pedagodzy szkolni i rodzice.

- Uzależnienia od internetu i dopalaczy

Warsztaty miały na celu edukację uczniów z tematyki uzależnienia od internetu i dopalaczy. Realizowane były zagadnienia dotyczące wpływu oraz skutków tych środków na organizm. Omówiono sposoby reakcji w momencie, gdy w środowisku rówieśniczym pojawią się osoby zażywające narkotyki lub dopalacze. W części dotyczącej uzależnień od internetu przedstawiono mechanizmy uzależnienia oraz jego objawy. Warsztaty realizowane były w Zespole Szkół nr 5 i w Publicznym Gimnazjum nr 9 – łącznie dla 324 uczniów.

- „ Uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Metody i techniki leczenia ze szczególnym uwzględnieniem redukcji szkód”.

Szkolenie dla nauczycieli ZS nr 5, którego celem było podniesienie kompetencji kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki, wdrożenie programu atrakcyjnego dla uczniów oraz stworzenie możliwości włączenia do Szkolnego Programu Profilaktyki, skutecznego programu profilaktycznego dotyczącego ryzykownych zachowań młodzieży (tj. używanie nowych narkotyków „dopalaczy”). W szkoleniu wzięło udział 70 osób.

- Szkolenie dla rodziców na temat środków psychoaktywnych oraz zagrożeń płynących z internetu. Podczas szkolenia uczestnicy nabyli wiedzę na temat dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych, ich oddziaływania na organizm. Rodzice dostali

„instrukcje” jak skutecznie komunikować się z młodzieżą Pod koniec szkolenia rozdano broszury działowe wraz z numerami kontaktowymi. Odbiorcami warsztatów byli rodzice uczniów PSP nr 23. Łączna liczba osób biorących udział w warsztatach – 100 osób.

Udział w Konferencji „Szkoła bez zagrożeń” organizowanej przez dział prewencji Policji w Wałbrzychu w WWSZIP.

Przybliżenie zagadnień dotyczących problemu nadużywania substancji psychoaktywnych przez wałbrzyską młodzież. Przedstawienie danych statystycznych najczęściej spożywanych substancji. Konsekwencje wynikające z nadużywania i używania szkodliwych środków zmieniających świadomość, jak je rozpoznawać, formy prewencji dostępne w mieście, ośrodki wsparcia. W konferencji wzięło udział około 90 osób.

- Zabawy i konkursy dotyczące profilaktyki narkotykowej z okazji Światowego Dnia Przeciwdziałania Narkomanii podczas Dnia Dziecka organizowanego w Starej Kopalni, podczas festynu organizowanego przez Dział Pieczy Zastępczej oraz podczas festynu „Marsz do wolności przeciw nałogom i przemocy” na stadionie przy ul. Kusocińskiego. W trakcie trwania imprez prezentowano działania Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej, rozdawano smycze, długopisy, ulotki działu, broszury informacyjne z zakresu przeciwdziałania narkomanii i problemom alkoholowym oraz zorganizowano dwa konkursy o tematyce przeciwdziałania narkomanii.

Sprawozdanie za 2016 rok z realizacji

Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla miasta Wałbrzycha na lata 2016-2020 oraz Programu działań profilaktycznych w zakresie specjalistycznej pomocy dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą dla miasta Wałbrzycha na lata 2016-2020

W 2016 roku w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie prowadzono:

Punkt Konsultacyjny Niebieskiej Linii dla osób zagrożonych bądź dotkniętych przemocą w rodzinie – poradnictwo indywidualne

W ramach pomocy świadczonej na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie pracownicy Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu prowadzili poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne

i terapeutyczne w:

- Centrum Integracji Rodziny przy ul. Grota Roweckiego 3
- Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Mickiewicza 26
- Integracyjnym Domu dla Bezdomnych przy ul. Pocztowej 22.

W ramach działań kierowanych do sprawców przemocy prowadzono: indywidualne poradnictwo na temat konsekwencji stosowania przemocy, motywowano do udziału w programie grupy korekcyjno-edukacyjnej oraz do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione.

Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W omawianym okresie do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 262 Niebieskich Kart, z czego 4 karty, w których pokrzywdzonymi są małoletni a 2 gdzie sprawcami są nieletni. Powołano 262 grupy robocze, w ramach ich pracy odbyło się 1204 spotkań. W grupach roboczych wzięli udział: pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, funkcjonariusze dzielnicowi Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu, specjaliści zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dziale Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej, pedagodzy szkolni, członkowie MKRPA, członkowie ZI. Niebieskie Karty wypełniane są głównie przez funkcjonariuszy Policji – 194, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – 60, Pracowników Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Wałbrzychu i pracowników oświaty – 1, inne (przesłane z zewnątrz) – 3. W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach pracy Zespołu, przeanalizowano i zamknięto postępowanie w 209 sprawach. Obecnie toczy się postępowanie w 174 sprawach.

- **Trening umiejętności wychowawczych dla rodziców**

Celem prowadzonych zajęć była nauka umiejętności nawiązywania efektywnej współpracy z dzieckiem, umiejętności wspierania procesu usamodzielniania się dziecka, rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć, a także radzenia sobie z uczuciami, modyfikowania niepożądanych i nieodpowiednich zachowań dziecka bez stosowania przemocy. Prowadzone zajęcia miały pogłębić samoświadomość na temat stosowanych metod wychowawczych, uświadomić rodzicom, że wychowanie powinno opierać się na jasnym i czytelnym systemie wartości. Grupa miała również za zadanie

wspieranie i umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu. Od lutego w Integracyjnym Domu dla Bezdomnych odział dla rodzin z dziećmi przy ul. Ogrodowej 2a, wzięło udział 15 kobiet

w 31 spotkaniach.

- **Warsztaty edukacyjne – Grupa dla rodzica**

Warsztaty edukacyjne dla rodziców to program dziesięciu spotkań dla tych, którzy szukają sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z własnym dzieckiem. W ramach programu uczestnicy grupy nabyli umiejętność lepszego komunikowania się, wspierania dziecka w jego rozwoju, stosowania prawidłowych wzorców i metod wychowawczych. Warsztaty mają na celu pogłębić relacje, dać zadowolenie, poczucie wzajemnej bliskości oraz zadbać o wzajemny szacunek wobec najbliższych.

Ucząc się umiejętności otwartego porozumiewania się w rodzinie program jednocześnie przyczynia się do budowania silnej więzi między rodzicami a dziećmi. Warsztaty obejmowały również zajęcia z „Profilaktyki przemocy seksualnej” aby uwrażliwić i wyedukować w tym temacie rodziców. W Centrum Aktywności Lokalnej odbyły się dwie edycje Łącznie przeprowadzono 40 spotkań dla 87 osób. W Centrum Integracji Rodziny odbyło się 5 spotkań dla 5 uczestniczek.

- **Grupa zaawansowana dla rodziców**

Grupa zaawansowana to program 10 spotkań dla tych rodziców, którzy pragną pogłębić wiedzę nabytą na grupie edukacyjnej. Tematyka warsztatów wykracza poza program podstawowy grupy dla rodziców. W spotkaniach wzięło udział 7 osób.

- **Grupa wsparcia dla rodziców**

Grupa ma charakter wspierająco – edukacyjny, której celem jest nabycie umiejętności wychowawczych, wspieranie rodziców w pełnieniu roli opiekuńczo – wychowawczej. W trakcie spotkań grupowych uczestnicy mieli możliwość dzielenia się swoimi problemami oraz wiedzą i doświadczeniem. Podczas spotkania rodzice otrzymywali wsparcie, które jest ważnym elementem w dokonywaniu zmian. Grupa ta miała za zadanie sprzyjanie w odreagowywaniu napięć emocjonalnych wynikających z trudnych sytuacji wychowawczych i rodzinnych oraz uczenia się nowych zachowań. W Centrum Aktywności Lokalnej odbyło się 31 spotkań dla 26 osób.

- Działania profilaktyczne.

W ramach działań profilaktycznych rozpowszechniano materiały informacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, prowadzono działania edukacyjne kierowane do rodziców, których celem jest wzmacnianie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji. W ramach zajęć dla rodziców była prowadzona edukacja na temat zjawiska przemocy, konsekwencji i odpowiedzialności karnej za stosowanie przemocy wobec dziecka.

Program edukacyjny „Nie daj się”, Telefon zaufania i Zły dotyk

Celem prowadzonych zajęć jest wzrost świadomości na temat rodzajów przemocy (w tym wykorzystywania seksualnego), wzmocnienie w dziecku przekonania, że ma prawo dbać o swoje bezpieczeństwo, wzrost umiejętności identyfikacji zagrożeń, dostarczenie informacji dotyczących prawa do zapewnienia pomocy w trudnych sytuacjach, dostarczenie informacji na temat wybranych instytucjonalnych form pomocy dzieciom doświadczającym krzywdzenia.

W zajęciach wzięło udział 150 uczniów z:

- Warsztatów Terapii Zajęciowej
- Zespołu Szkół Specjalnych
- Przedszkole Integrycyjne – uczestnictwo w festynie dla około 50 dzieci wraz z rodzicami, realizacja programu Nie daj się, Zły dotyk, Chronimy dzieci.

- Kampania „Przemoc boli”.

Celem kampanii było zwiększenie wiedzy na temat rodzajów przemocy i dostarczenie informacji, jak reagować w sytuacjach trudnych, uwrażliwienie uczniów na przejawy agresji

i przemocy, uświadomienie możliwości przeciwstawienia się zachowaniom agresywnym, uwrażliwienie na potrzeby innych oraz zachęcenie do poszukiwania wspólnych rozwiązań w trudnych sytuacjach konfliktowych. Podczas realizacji programu uczniowie dowiedzieli się, co to jest przemoc, jakie są rodzaje przemocy i dlaczego nie powinno się jej stosować, jak unikać przemocy i dlaczego powinno się reagować na każdy objaw przemocy, co to jest cyberprzemoc i dlaczego nie powinno się jej stosować, jak chronić się przed cyberprzemocą, co można zrobić, gdy jest się świadkiem cyberprzemocy. W kampanii wzięło udział 468 uczniów ze szkół: PSP nr 2, PSP nr 21, PSP nr 26, PSP nr 37, PG nr 3, PG nr 7, ZS nr 5.

- Zajęcia psychoedukacyjne

W omawianym okresie sprawozdawczym psycholog przeprowadził prelekcje w szkołach na temat: odpowiedzialności prawnej nieletnich, bezpieczeństwa w internecie, problemów dotyczących dopalaczy, uzależnień, bezpieczeństwa w kontaktach z obcymi osobami, bezpieczeństwa w czasie wakacji, przemocy słownej, sposobów radzenia sobie ze stresem, emocjami i sytuacjami konfliktowymi, pomocy socjalnej. Zajęcia przeprowadzono w szkołach: PSP nr 23, Zespół Szkół Integracyjnych, Zespół Szkół nr 2. Łącznie w zajęciach wzięło udział 588 uczniów.

- Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej

Warsztaty miały na celu poszerzenie świadomości młodzieży odnośnie zachowań agresywnych i konfliktowych oraz usprawnienie poprawnej komunikacji i pokazanie w jaki sposób radzić sobie w trudnych sytuacjach. Uczniowie zdobyli informacje dotyczące radzenia sobie z emocjami oraz konstruktywnych sposobów ich rozładowania. W warsztatach wzięło udział 66 uczniów z PSP nr 6 i 17

- Przeciwdziałanie agresji rówieśniczej i problemom wychowawczym

Spotkanie miało na celu edukację nauczycieli odnośnie środków zapobiegawczych pojawieniu się agresji między uczniami. Poruszane były rodzaje problemów

wychowawczych oraz sposobów interwencji. Omówione zostały aktualnie stosowane środki zaradcze przez szkołę. W szkoleniu wzięło udział 6 nauczycieli

- Rola rodziców w funkcjonowaniu szkoły

Na spotkaniu omówione zostały zagadnienia dotyczące roli rodziców w funkcjonowaniu szkoły. Podkreślone zostało znaczenie środowiska domowego w zachowaniu uczniów. Analizowano sposoby wychowawcze oraz przedstawiono wskazówki do zastosowania w celu polepszenia komunikacji między członkami rodziny. Przedstawiono zalety współpracy pomiędzy szkołą a rodzicami. W spotkaniu wzięło udział 16 rodziców.

- Przeciwdziałanie cyberprzemocy

Zajęcia miały na celu edukację uczniów z tematyki cyberprzemocy, poprzez uświadomienie problemu zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu. Uczniowie dowiedzieli się czym jest cyberprzemoc, jakimi zachowaniami się charakteryzuje, kiedy ma miejsce, jak się zachować kiedy doświadcza się tego rodzaju przemocy bądź jest się jej świadkiem.

W zajęciach wzięło udział 324 uczniów z PG nr 9 i ZS nr 5

- Pogadanki z rodzicami w trakcie wywiadówek szkolnych

Spotkania z rodzicami, poprzedzające zebrania w konkretnych klasach szkoły, dotyczyły zjawiska przemocy domowej oraz specyfiki pracy Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej, które prowadzone były przez psychologa i pedagoga. Podczas spotkań uczestniczący rodzice otrzymali wiadomości na temat podstawowych rodzajów przemocy domowej, procedur postępowania w przypadku bycia świadkiem lub uczestnikiem tego typu dysfunkcji społecznej oraz najważniejsze informacje związane z pracą Działu (siedziby, specjaliści, dane adresowe, formy proponowanego wsparcia). Wspomniano również o najpopularniejszych mitach funkcjonujących w społeczeństwie na temat przemocy oraz poddano je pod dyskusję w gronie uczestników. Spotkanie wiązało się również z dystrybucją materiałów promocyjnych (ulotki, plakaty). Spotkania odbywały się w Zespole Szkół nr 1 (43 uczestników) i PSP nr 28 (71 uczestników).

- „Kampania Ławkowa”

Kampania miała na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy oraz profilaktyki przeciwdziałania przemocy. Do udziału w kampanii ławkowej zostały zaproszone następujące szkoły: PSP nr 5, PSP nr 28, PG nr 1, PG nr 12, PG nr 13, PWD.

Do Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej napłynęło 77 prac konkursowych, z których wyłoniono 10 najlepszych haseł. Wszystkie prace zostały wydrukowane, zalaminowane, a następnie zawieszono na ławkach znajdujących się na przystankach autobusowych, na Placu Magistrackim, w Parku Sobieskiego oraz w Parku Sybiraków. Kampania Ławkowa poprzedzona była rozmieszczeniem informacji o miejscu uzyskania pomocy w sytuacji zagrożenia na trzech billboardach i 30 plakatach na przystankach autobusowych w postaci citeljlightów. Kampania została zrealizowana dwukrotnie w okresie wiosennym i jesiennym.

Kampania „Biała wstążka”, zrealizowana w formie happeningu – do jego udziału zaproszeni zostali pracownicy służb pomocowych (MOPS, Policja, Sąd), szkoły i mieszkańcy Wałbrzycha. Happening miał na celu okazanie sprzeciwu zachowaniom przemocowym.

W tym celu zorganizowano przemarsz ulicami Wałbrzycha, w dzielnicy Śródmieście, podczas którego rozdawane były kolorowe, silikonowe bransoletki, z hasłami antyprzemocowymi

i białą wstążeczką jako symbol walki z przemocą. Działanie zostało poprzedzone i zakończone akcją billboardową i citeljlightami z umieszczonymi na nich plakatami antyprzemocowymi.

Szkolenie dla Pracowników socjalnych i asystentów rodziny „ Procedura Niebieskiej Karty oraz pierwszy kontakt z osobą doświadczającą przemocy”. Łącznie w szkoleniu wzięło udział 90 osób.

W ramach Programu Ochronowego „ Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” edycja 2016, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu wraz ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Wałbrzychu, otrzymały dofinansowanie z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizowanie projektu „ **Wałbrzych mówi...STOP PRZEMOCY!**” w ramach rozwoju działań profilaktycznych, mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Adresatami projektu byli mieszkańcy Wałbrzycha z tych rodzin, w których

występuje przemoc, tj. osoby doznające przemocy, świadkowie i osoby stosujące przemoc w rodzinie. Drugą grupę odbiorców stanowiły podmioty z terenu Wałbrzycha, zaangażowane w realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Wałbrzycha na lata 2016 – 2020, które prowadzą działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Wałbrzych. Celem nadrzędnym projektu było zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Wałbrzycha. Aby zwiększyć świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy w rodzinie zostały zrealizowane działania edukacyjne wobec kadry przedszkoli i żłobków (opiekunów oraz pracowników administracji biurowej) z 10 placówek w zakresie przejawów, symptomów i form przemocy w rodzinie oraz sposobów reagowania wobec zagrożenia przemocą w rodzinie. Uwrażliwienie kadry na problem pozwoli bardziej efektywnie działać i zwiększyć bezpieczeństwo dzieci – podopiecznych placówek. W celu zwiększenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie został zrealizowany konkurs literacki pod hasłem „Rodzina szczęśliwa” zorganizowany wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Została nawiązana współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi, w celu realizacji założeń wskazanych w rządowym i lokalnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współpraca ta polegała na dyżurze pracownika SOWiKu na terenie kościoła, co miało pozwolić na zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także do propagowania prawidłowych wzorców rodzicielskich i metod wychowawczych. Odbyły się warsztaty dla osób z rodzin zagrożonych przemocą, mających trudności z rozpoznawaniem, kontrolowaniem i wyrażaniem własnych emocji „ Zamienię przemoc na moc”. Warsztaty łączyły edukację z zajęciami rekreacyjnymi, mającymi na celu poznawanie sposobów rozładowania napięcia i nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Ponadto warsztaty propagowały prawidłowe wzorce rodzicielskie i metody wychowawcze. W zakresie zapobiegania złych wzorców rodzinnych i środowiskowych oraz propagowania prawidłowych wzorców rodzicielskich i metod wychowawczych zrealizowano warsztaty rozwojowe z elementami TZA i kinezylogii edukacyjnej pn. „ Bo we mnie jest moc”. Na zajęcia zostały zaproszone osoby dorosłe z rodzin, w których występuje przemoc. Warsztaty miały na celu nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, a w szczególności wzmocnienia poczucia własnej wartości, poznania własnych praw, umiejętności

stawiania jasnych granic, mówienia nie w sytuacji presji grupy, realizowania własnych potrzeb w sposób aprobowany społecznie oraz promowania zdrowego stylu życia poprzez aktywność fizyczną. Zostały zrealizowane dwie kampanie społeczne mające na celu działania informacyjne dotyczące zwiększania świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz profilaktyki przeciwdziałania przemocy: Biała Wstążka i Kampania Ławkowa. Zostały zamówione cukierki z wydrukowaną informacją, po wewnętrznej stronie opakowania, o miejscach udzielania wsparcia osobom zagrożonym przemocą w rodzinie. W celu zwiększenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie został ogłoszony konkurs wśród wałbrzyskich uczniów na spoty przeciwko przemocy. Nagrodzone spoty zostały wyemitowane w lokalnej rozgłośni radiowej z informacją o działaniach projektu. Podsumowaniem projektu była konferencja interdyscyplinarna zorganizowana przez pracowników różnych służb działających w obrębie profilaktyki przeciwdziałania przemocy

w rodzinie. Tematyka dotyczyła różnych aspektów przemocy oraz możliwości jej przeciwdziałania, jakie dają obecne uregulowania prawne, z punktu widzenia Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy

w Rodzinie, Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Pani Marty Waniszewskiej i Sędziego Sądu rejonowego w Legnicy, Pana Michała Lewoc. Program realizowany był od lipca do grudnia 2016 roku.

- Spotkanie w Ratuszu dotyczące przemocy wobec osób, rodzin a w szczególności kobiet

7 kwietnia 2016 r w Sali Witrażowej wałbrzyskiego Ratusza odbyło się spotkanie "Wałbrzych wobec przemocy", zorganizowane przez Antyprzemocową Sieć Kobiet, Fundację Feminoteka, Dolnośląski Kongres Kobiet i Fundację "Kobiety zmieniają świat". Patronat nad spotkaniem objął Prezydent Wałbrzycha Roman Szelemej i Przewodnicząca Rady Miejskiej Maria Anna Romańska.

W spotkaniu udział wzięli między innymi: Ryszard Błażnik – doradca prezydenta ds. bezpieczeństwa, Joanna Piotrowska – prezeska Fundacji „Feminoteka” w Warszawie, Grażyna Urbańska – dyrektorka Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Krzysztof Czaja – przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego, Magdalena Stefańska – z-ca dyrektora MOPS, Romana Bielus – nadkomisarz z Komendy Miejskiej Policji, Małgorzata Jankowska – dyrektorka Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia i Interwencji

Kryzysowej, Iwona Michańcio – naczelną pielęgniarką w Szpitalu Ginekologiczno Położniczym w Wałbrzychu, Andrzej Piotrowski z wałbrzyskiej Straży Miejskiej, Elżbieta Soroczyńska – kierowniczką II Zespołu Kuratorów Sądowych, Katarzyna Świdorska- Złoch – kierowniczką I Zespołu Kuratorów Sądowych, Joanna Dobrowolska – kierowniczką Biura Edukacji i Wychowania U.M., Stefania Pawełek – radna, przewodniczącą Komisji Rodziny i Spraw Społecznych, Artur Torbus - przewodniczącą Komisji Przestrzegania Prawa, Bezpieczeństwa Statutowej i Etyki, Urszul

a Polowy – dyrektorką Poradni Psychologiczno Pedagogicznej, Barbara Żurakowska – prezeską fundacji „Kobiety zmieniają świat”, Elżbieta Polewska – pełnomocniczką Kongresu Kobiet, partnerką Antyprzemocowej Sieci Kobiet, przedstawicielką "Stowarzyszenia Dolnośląski Kongres Kobiet", oraz oczywiście Roman Szelemej – prezydent Wałbrzycha i Maria Anna Romańska – przewodniczącą Rady Miejskiej Wałbrzycha.

Celem spotkania było omówienie tematu osób i rodzin dotkniętych przemocą, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec kobiet, które są najczęstszymi ofiarami przemocy. Podczas spotkania wyznaczane były kierunki i formy współpracy między instytucjami wchodzącymi w skład systemu zajmującego się tym problemem. Dodatkowo

w ramach spotkania przedstawiony został raport "Monitoring lokalnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie z perspektywy płci" przygotowany na podstawie monitoringu przeprowadzonego przez fundację Feminoteka wraz z 15 innymi organizacjami

i grupami z całej Polski. Monitoring przeprowadzono w ramach projektu "Antyprzemocowa Sieć Kobiet" w okresie od lipca do października 2015 roku. W ramach monitoringu objęto badaniem 15 programów wojewódzkich, 81 programów powiatowych i 221 programów gminnych. Wyniki raportu wyglądają następująco: większość przebadanych programów zawierała definicję wszystkich rodzajów przemocy - fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej

i zaniedbania, jednak ponad 90 procent programów nie definiowało poszczególnych rodzajów przemocy z uwzględnieniem kategorii płci. Przeszło 90 procent analizowanych programów nie podaje żadnych rozwiązań, które mogłyby się

przyczynić do zmniejszenia liczby przypadków przemocy wobec kobiet. Zdecydowana większość programów nie została poddana konsultacjom społecznym a w składzie interdyscyplinarnych zespołów do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie brak przedstawicielek organizacji kobiecych, działających na rzecz równości płci, lub przedstawicieli organizacji przeciwdziałających przemocy wobec kobiet. Diagnoza problemu przemocy ze względu na płeć jest, zatem w lokalnych programach zbyt ogólna i brak w nich konkretnych rozwiązań problemu.